

УДК 343.9

Світлана Миколаївна ПІДКОПАЙ,

ад'юнкт

(Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків, Україна)

**КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ
І ДИНАМІКИ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ
НА ЗАКОННУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
ЖУРНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ**

Статтю присвячено кримінологічному аналізу рівня і динаміки злочинів, що посягають на законну професійну діяльність журналістів, передбачених ст. 171, 345-1, 347-1, 348-1, 349-1 Кримінального кодексу України. Встановлено тенденції до суттєвого зростання рівня цих злочинів протягом 2013–2017 рр., надано їхні опис та пояснення. Обґрунтовується думка про високий рівень їхньої латентності, що складає близько 70 %.

Ключові слова: законна професійна діяльність журналістів, злочинність, судимість, рівень, динаміка, латентність.

Постановка проблеми. Журналістика по праву вважається сферою діяльності, яка конструє соціум, визначає дискурсивні атитюди. Втручання в цю сферу закономірно тягне за собою ефекти викривлення реальності, що серед іншого має властивість до нарощування суспільної напруженості, генерування криміногенного потенціалу найбільш широкого спектра проявів. У зв'язку з цим забезпечення свободи журналістської діяльності, вільного й відповідального, професійного збирання та поширення соціально значущої інформації постає одним із базових чинників збереження й зміцнення демократичного, ліберального вектора розвитку українського суспільства і держави; має пряме відношення до забезпечення національної безпеки, а надто на тлі актуалізованих інформаційних кампаній як складових гібридних воєн. Серед заходів такого забезпечення пріоритетними є кримінологічні, спрямовані на нейтралізацію або послаблення дії відповідних криміногенних факторів. Але розробленню відповідних рекомендацій має передувати формування інформаційної моделі злочинності, базову характеристику якої репрезентовано даними про її рівень і динаміку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів запобігання злочинним посяганням на свободу законної професійної діяльності журналістів присвячено праці Я. С. Безпалої, О. Є. Бухтарій, Р. В. Вереша, І. С. Заєць, І. П. Коваленко, С. Я. Лихової, І. Б. Медицького, Т. О. Михайліченко,

В. І. Павликівського. Визнаючи суттєвий внесок їх у розроблення означеної проблематики, варто зауважити на тому, що наявний доробок формується, передусім, у сфері кримінально-правових засобів протидії вказаним злочинам або вирізняється фрагментарністю, невідповідністю новітнім запитам у сфері кримінологічного забезпечення свободи журналістської діяльності. Тож, необхідність у заповненні відповідних прогалів у кримінологічній доктрині і кримінально-превентивній практиці зумовлює актуальність теми статті.

Мета статті – встановлення, науковий опис та пояснення рівня і динаміки злочинів, що посягають на законну професійну діяльність журналістів, передбачених ст. 171, 345-1, 347-1, 348-1, 349-1 Кримінального кодексу (КК) України.

Виклад основного матеріалу. Право на доступ до інформації є одним з основоположних прав людини і громадянина, вираженням демократичної політичної системи будь-якого суспільства. Вільний обіг інформації в суспільстві є «киснем демократії», засоби масової інформації (ЗМІ) стають посередником діалогу між владою і громадянами, «...без вільної преси демократія неможлива» [1, с. 127–131].

Не потребує додаткових аргументів теза про те, що ЗМІ відіграють важливу роль у поширенні інформації, завдяки чому людина має можливість ознайомитися з тим, що відбувається у навколишньому світі. Такою широкою функціональністю журналістської діяльності пояснюється, по-перше, її значна роль у розвитку демократії, становленні правової, соціальної держави, а по-друге, доволі розвинений механізм її кримінально-правової охорони. Наприклад, із прийняттям у 2001 р. нині чинного КК України вперше за весь період розвитку ЗМІ в Україні було встановлено кримінальну відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (ст. 171 КК України) [2]. Цей факт є вельми симптоматичним та виражає усвідомлення науковою спільнотою та політичним істеблішментом важливості всебічного та ефективного захисту журналістики як основи демократії.

У подальшому, у зв'язку з трагічними подіями листопада 2013 р. – лютого 2014 р. та агресією Російської Федерації, стало очевидним, що наявних правових засобів забезпечення свободи журналістської діяльності недостатньо. Тому 14.05.2015 р. було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів» [3]. Таким чином, було внесено зміни до КК України, а саме змінилась назва розділу XV Особливої частини КК України «Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів» та з'явилися спеціальні норми про відповідальність за злочини проти журналістів: ст. 345-1 «Погроза або насильство щодо журналістів», ст. 347-1 «Умисне знищення або пошкодження майна журналіста», ст. 348-1 «Посагання на життя журналіста», ст. 349-1 «Захоплення журналіста як заручника» [2]. Цей законодавчий крок послуговував юридичній формалізації більш широких меж такого метаінституційного кримінального феномену, як злочинність проти свободи журналістської діяльності. Безумовно, правова визначеність відкриває ширші можливості як для адекватних юрисдикційних реакцій, так і для кримінологічного аналізу й реальної запобіжної практики.

Навіть побіжний аналіз складів злочинів, передбачених ст. 171, 345-1, 348-1, 347-1 і 349-1 КК України, дозволяє сформувати первинне уявлення про зміст вказаного кримінального феномену. У найбільш загальних контурах його кримінологічно значущі ознаки виявляються в такому:

1) функціонально міжінституційна природа кримінальних практик, спрямованих на протидію вільній, законній журналістській діяльності. Вони є проявами та, водночас, факторами дисфункції тих соціальних інститутів, до збирання й поширення інформації про які в тому чи іншому випадку долучається професійна журналістика. Це, передусім, інститути й субінститути політики (вибори, партії, лобізм тощо). У зв'язку з цим злочинність проти свободи журналістської діяльності можливо віднести значною мірою до політичної злочинності. Але не виключно. Вагомий сегмент досліджуваних злочинів формується як механізм захисту кримінальних промислів неполітичної (або ж суміжної з політичною) спрямованості. Це і корупційна злочинність, і злочинність загальнокримінальної (у т. ч. і професійна), економічної спрямованості тощо;

2) переважно агресивно-насиленницький характер відповідних кримінальних практик, що, разом із тим, не виключає й ненасильницькі способи перешкоджання законній професійній діяльності журналістів;

3) збереження високого рівня, несприятливої динаміки, ускладненої чинником злочинних посягань на свободу журналістської діяльності.

Принагідно зауважимо, що протягом останніх десятиріч років журналісти в Україні все частіше стають потерпілими, виконуючи свої професійні обов'язки. Їхня професія характеризується високою віктимністю, що актуалізує низку завдань у спектрі кримінологічного забезпечення журналістської діяльності.

Проекція загальнотеоретичних положень щодо способів визначення стану злочинності на площину дослідження злочинів, що посягають на свободу журналістської діяльності в Україні дозволяє стверджувати, що, починаючи з 2008 р., спостерігається стрімке зростання їхнього рівня. Проведений нами аналіз та узагальнення матеріалів статистичної звітності МВС, Генеральної прокуратури України (далі – ГПУ) за період з 2008 по 2017 рр. виявив, що протягом десятирічної ретроспективи всього зареєстровано 999 злочинів, передбачених ст. 171, 345-1, 348-1, 347-1 і 349-1 КК України. З них 873 (або 87 %) – це злочини передбачені ст. 171 КК України. Наприклад, якщо у 2008 р. було зареєстровано три випадки перешкоджання діяльності журналістів, то у 2010 р. – уже дев'ять. Набагато збільшилася кількість вчинених злочинів у 2013 р., сягнувши позначки у 182, однак вже у 2014 р. їхня кількість зменшилась до 152 випадків, а у 2015 р. – до 120. Однак тимчасове зниження рівня злочинного перешкоджання законній професійній діяльності журналістів уже у 2016 р. змінилось тенденцією до зростання, коли було зареєстровано 176 злочинів відповідної категорії, а у 2017 р. – 219.

Як бачимо з наведеної діаграми (рисунок), з 2008 по 2012 рр. суттєвих змін рівня злочинності не відбувалося. Проте вже протягом 2012–2014 рр. спостерігається стрімке зростання темпів приросту й зростання злочинів, передбачених ст. 171 КК України (табл. 1).

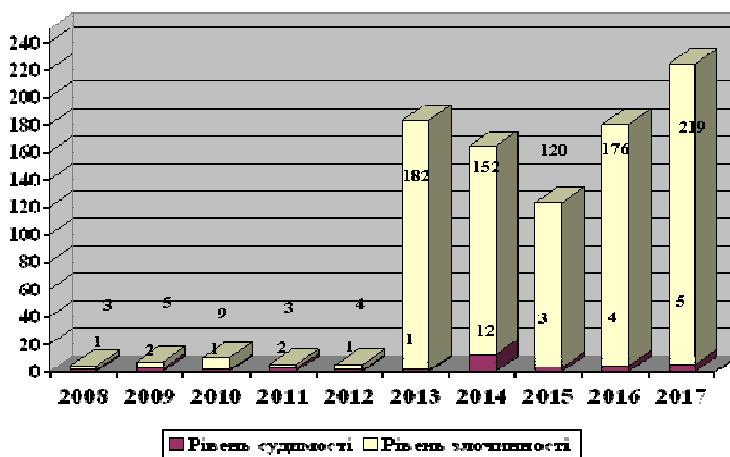

Рисунок. Графічне зображення рівня й динаміки перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та осіб, засуджених за ст. 171 КК України (2008–2017 рр.)

Таблиця 1

Показники динаміки злочинності та судимості за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів за ст. 171 КК України

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Середнє значення ряду
Динаміка злочинності											
Рівень	3	5	9	3	4	182	152	120	176	219	87
Апр (б)	-	2	6	0	1	179	149	117	173	216	83
Апр (л)	-	2	4	-6	1	178	-30	-32	56	43	24
Тзр (б)	-	1,67	3	1	1,33	60,67	50,67	40	58,67	73	32,22
Тзр (л)	-	1,67	1,8	0,33	1,33	45,5	0,84	0,79	1,47	1,24	6,11
Тпр(б)(%)	-	66,67	200	0	33,33	5966,67	4966,67	3900	5766,67	7200	3122,22
Тпр(л)(%)	-	66,67	80	-66,67	33,33	4450	-16,48	-21,05	46,67	24,43	510,77
Динаміка судимості											
Рівень	1	2	1	2	1	1	12	3	4	5	3,20
Апр (б)	-	1	0	1	0	0	11	2	3	4	2,44
Апр (л)	-	1	-1	1	-1	0	11	-9	1	1	0,44
Тзр (б)	-	2	1	2	1	1	12	3	4	5	3,44
Тзр (л)	-	2	1	2	1	1,00	12	0,25	1,33	1,25	2,31
Тпр (б)	-	100	0	100	0	0	1100	200	300	400	244,44
Тпр(л)(%)	-	100	-50	100	-50	0,00	1100	-75	33,33	25	131,48

*Апр – абсолютний приріст; Тзр – темп зростання; Тпр – темп приросту; (б) – розрахунок базисним методом; (л) – розрахунок ланцюговим методом.

Найнижчі темпи зростання по відношенню до базового 2008 р. було зафіксовано у 2011 та 2012 рр. – 1 та 1,33, а найвищі – у 2013 та 2017 рр., – відповідно, 60,67 та 73. Таким чином, можна сказати, що з 2013 р. відбулося стрімке зростання досліджуваного виду злочинності. Цю обставину, на нашу думку, пов'язано з прийняттям 19.11.2012 р. Кримінального процесуального кодексу (КПК) України та тим, що значною мірою було посилено реєстраційну дисципліну в правоохоронних органах. В Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, затвердженій наказом МВС від 19.11.2012 р. № 1050 [4], зазначалося, що прийняття заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, незалежно від місця і часу їхнього вчинення, повноти отриманих даних, особистості заявника, здійснюється цілодобово негайно тим органом внутрішніх справ, до якого надійшла заява чи повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, або самостійне виявлення слідчим або іншою службовою особою органу внутрішніх справ з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення. Однак даний наказ втратив чинність.

На зміну наказу МВС від 19.11.2012 р. № 1050, було прийнято наказ МВС від 06.11.2015 р. № 1377 «Про затвердження Інструкції про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події», [5] у якому зазначено, що заяви і повідомлення громадян про вчинені кримінальні правопорушення приймаються цілодобово та що інформація, яка надійшла до чергової частини органу поліції, про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію, що мала місце на території обслуговування іншого органу поліції, відразу реєструється та про це невідкладно інформується той орган, на території оперативного обслуговування якого відбулась така подія.

Також інтенсифікацію злочинів проти свободи журналістської діяльності було зумовлено загостренням суспільно-політичної обстановки з листопада 2013 р. по лютий 2014 р. в Україні, анексією АРК та іншими проявами агресії з боку Російської Федерації, зокрема пов'язаної з розгортанням воєнних дій в окремих районах Донецької та Луганської областей, що тривають з березня 2014 р. й дотепер. Вказані події послугували тому, що в 2014 р. міжнародні організації «Репортери без кордонів» та Press Emblem Campaign визнали Україну однією з найнебезпечніших країн для журналістів, поряд із Сирією, Палестиною, Іраком та Лівією. Як зазначають аналітики міжнародної організації «Репортери без кордонів», Україна у 2014 р. за індексом свободи преси посідала 127-ме місце зі 180 країн світу [6]. За підрахунками ж експертів Інституту масової інформації, у 2014 р. було зафіксовано 995 випадків порушень прав журналістів, із них: нападів та побоїв – 286, перешкодження професійній діяльності – 148, цензури та ненадання доступу до інформації – 152, вбивств – 7, арештів та затримань – 25, погроз – 98, викрадень та незаконних утримань – 78 [7]. Тож, вочевидь, варто вести мову про високий рівень латентності злочинів досліджуваної категорії. За даними

нашого дослідження, що ґрунтується на аналізі відомостей державної статистичної звітності, опитуванні працівників Національної поліції та журналістів, латентність злочинів, що посягають на свободу законної журналістської діяльності, сягає 70 %.

В означеному контексті також звертають на себе увагу й показники ефективності досудового розслідування й судового розгляду кримінальних проваджень. Здійснений нами аналіз матеріалів статистичної звітності МВС України та ГПУ за період з 2008 по 2017 рр. виявив, що до суду з обвинувальними висновками/актами за ст. 171 КК України було направлено всього 98 кримінальних справ/проваджень (2008 р. – 2, 2009 р. – 2, 2010 р. – 8, 2011 р. – 5, 2012 р. – 4, 2013 р. – 9, 2014 р. – 13, 2015 р. – 15, 2016 р. – 20, 2017 р. – 20) [8]. Таким чином, можна стверджувати, що відсоток розкриття відповідних злочинів є невисоким, складає в середньому 11 % та має тенденцію до зниження. Ця ситуація не може не викликати стурбованості і свідчить, на нашу думку, про падіння ефективності правоохоронної діяльності, її залежність від політичних факторів, що традиційно є визначальними для забезпечення свободи слова і журналістської діяльності.

Висловлене судження підкріплюється й показниками судимості. Кількість осіб, засуджених за злочинне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів, є занадто малою порівняно з кількістю направлених до судів обвинувальних актів та кількістю зареєстрованих злочинів. Наприклад, у 2008 р. було засуджено 1 особу, у 2009 р. – 2, у 2010 р. – 1, у 2011 р. – 2, у 2012 р. – 1, у 2013 р. – 1, у 2014 р. – 12, у 2015 р. – 3, у 2016 р. – 4, у 2017 р. – 5 осіб. Окрім того, щодо двох осіб судами були винесені постанови про закриття кримінальних справ (проваджень) у зв'язку із закінченням строків давності, стосовно трьох осіб – внесені ухвали про звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим та ще трьох – ухвали про звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійсним каяттям [9].

Отже, відповідно до зазначених статистичних даних можна сказати, що кількість винних у перешкодженні законній професійній діяльності журналістів у 5–6 разів менша, за кількість направлених до суду кримінальних проваджень і в 30–40 разів менша за кількість виявлених злочинів. Це можна пояснити, по-перше, тим, що не встановлено осіб, які вчинили злочин, по-друге – не доведено вини підозрюваних осіб. Крім того, як засвідчило здійснене нами збирання експертних оцінок серед журналістів, а також слідчих Національної поліції, правоохоронні органи далеко не завжди обґрунтовано кваліфікують напади на представників ЗМІ за ст. 296 (хуліганство) або ст. 125 (умисне легке тілесне ушкодження) КК України, ст. 173 Кодексу України про адміністративні правопорушення (дрібне хуліганство). Це означає, що лише один із 40 злочинців (за результатами 2017 р.) в країні зазнає покарання за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів.

Викладені обставини наочно свідчать про низьку якість досудового розслідування. Разом із тим не варто нехтувати й значенням хронічних вад вітчизняної системи правосуддя, що виявляються, передусім, у політичній

залежності судів, корупції. Ці фактори також не сприяють ефективному судовому розгляду, у низці випадів зумовлюють ухилення винних від кримінальної відповідальності.

Щодо рівня та динаміки судимості за злочини, передбачені ст. 171 КК України, окремо зауважимо, що відзначається хвилеподібне коливання. Стрімке зростання рівня судимості починається з 2014 р., у якому було засуджено 12 осіб. Проте слід звернути увагу також і на те, що зростання рівня судимості у 2014 р. відбулося на тлі зниження кількості виявлених фактів перешкоджання законній професійній діяльності журналістів на 30 злочинів. Це свідчить про те, що показник судимості у 2014 р. зріз за рахунок судового розгляду справ минулих років та не означає підвищення ефективності досудового розслідування.

Також у 2017 р. спостерігається зростання зареєстрованих фактів перешкоджання діяльності журналістів на 43 злочини порівняно з попереднім 2016 р., а також зростання рівня судимості. Водночас розрив між вказаними показниками залишається суттєвим. На нашу думку, низький рівень судимості, порівняно з кількістю надходжень до судів кримінальних проваджень з обвинувальними актами, пов'язано, по-перше, з тим, що в більшості випадків підсудні, щодо яких, як правило, обирається запобіжний захід, альтернативний триманням під вартою, не з'являються на судові засідання з метою уникнути покарання та оголошуються судом у розшук. По-друге, обвинувачені не визнають своєї вини, у такий спосіб використовуючи неочевидний характер злочину, тиснуть на свідків, затягують судовий розгляд, що в подальшому зумовлює можливість винесення судом ухвали про звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. По-третє, часто обвинувачені мають високий соціальний статус, яким користуються для налагодження корупційних зв'язків з представниками влади, суддівським корпусом. Нерідко вказані зв'язки використовуються для винесення неправосудних рішень виправдувального чи іншого сприятливого для обвинуваченого, неправомірного характеру.

Звертаючись до аналізу інших злочинів проти свободи журналістської діяльності, акцентуймо увагу на тому, що у 2015 р. за ст. 345-1 КК України зареєстровано 11 злочинів, і лише 2 провадження направлено до суду з обвинувальним актом. За ст. 347-1 КК України зареєстровано 4 злочини. У 2016 р. за ст. 345-1 КК України зареєстровано 41 злочин, за ст. 347-1 КК України – 4, за ст. 348-1 КК України – 1. Найбільше злочинів за ст. 345-1 КК України зареєстровано у 2017 р. – 55 випадків, та 9 злочинів – за ст. 347-1 КК України. За ст. 349-1 КК України жодного випадку не зареєстровано [8]. Нижче наведено статистичні дані з ГПУ та результати судових рішень у провадженнях про злочини, передбачені ст. 345-1, 347-1, 348-1, 349-1 КК України (табл. 2).

Таблиця 2

Абсолютні показники злочинів, передбачених ст. 345-1, 347-1, 348-1, 349-1 КК України (2015–2017 рр.)

Стаття КК України	Роки	Кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень	Кількість кримінальних проваджень, направлених до суду з обвинувальним актом	Кількість засуджених осіб
Ст. 345-1 – погроза або насильство щодо журналіста	2015	11	2	0
Ст. 347-1 – умисне знищення або пошкодження майна журналіста		4	0	0
Ст. 348-1 – посягання на життя журналіста		0	0	0
Ст. 349-1 – захоплення журналіста як заручника		0	0	0
Ст. 345-1 – погроза або насильство щодо журналіста	2016	41	6	2
Ст. 347-1 – умисне знищення або пошкодження майна журналіста		4	0	0
Ст. 348-1 – посягання на життя журналіста		1	0	0
Ст. 349-1 – захоплення журналіста як заручника		0	0	0
Ст. 345-1 – погроза або насильство щодо журналіста	2017	55	6	2
Ст. 347-1 – умисне знищення або пошкодження майна журналіста		9	0	0
Ст. 348-1 – посягання на життя журналіста		1	0	0
Ст. 349-1 – захоплення журналіста як заручника		0	0	0

Як бачимо з табл. 2, з моменту внесення змін до КК України, з 2015 р. й по 2017 р. було зареєстровано 107 злочинів, за ст. 345-1 КК України, та лише 4 осіб було засуджено. Що стосується злочинів за ст. 347-1 КК України, то з 2015 по 2017 рр. зареєстровано 18 випадків, за ст. 348-1 КК України – 2 випадки, однак жодного кримінального провадження за даними статтями до суду направлено не було.

Висновки. Дослідження кількісних показників злочинів, що посягають на законну професійну діяльність журналістів в Україні, дають підстави вести мову про вельми високий рівень їх, несприятливу динаміку, значний відсоток латентності та про вкрай низьку ефективність досудового розслідування й судового розгляду. Варто констатувати стійку тенденцію до зрос-

тання рівня злочинів, що посягають на законну професійну діяльність журналістів, яка з високим ступенем вірогідності збережеться та інтенсифікуватиметься в міру наближення виборів Президента України, народних депутатів. Крім того, з огляду на нестабільну суспільно-політичну обстановку, тривання агресії з боку Російської Федерації високою залишається вірогідність зростання кримінальної активності проти журналістів на тлі активізації політичних рухів, масових акцій. Тож, перспективи подальших досліджень вбачаються в поглибленому вивченні основних детермінант злочинів означеної категорії, розробленні заходів протидії їм.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Медичкий І. Б. Професійна діяльність журналістів: конституційні приписи та кримінально-правові гарантії реалізації. *Кримінальна юстиція в Україні: виклики та перспективи в світлі конституційної реформи*: 36. тез першого Львівського форуму з кримінальної юстиції. Київ: ВАІТЕ, 2015. С. 127–131.
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (Дата звернення: 12.02.2018).
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення гарантій законної професійної діяльності журналістів: Закон України від 14.05.2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 29. 264 с.
4. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 19.11.2012 № 1050 (втратив чинність). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2095-12>. (Дата звернення : 12.02.2018).
5. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1377. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15>. (Дата звернення: 10.04.2018).
6. Украина стала одной из самых опасных стран для журналистов. URL: https://lb.ua/society/2014/12/16/289432_ukraina_stala_samih_opasnih.html. (Дата звернення: 12.02.2018).
7. Хроніка свободи слова 2014 / Інститут масової інформації. URL: http://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/ronika_2014_A4_11-print.pdf. (Дата звернення: 12.02.2018).
8. Статистична інформація про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування / Генеральна прокуратура України. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>. (Дата звернення: 12.02.2018).
9. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Page/1>. (Дата звернення: 12.02.2018).

Светлана Николаевна ПОДКОПАЙ,

ад'юнкнт

(Харьковский национальный университет внутренних дел, Харьков)

КРИМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ УРОВНЯ И ДИНАМИКИ ПРЕСТУПЛЕНИЙ, КОТОРЫЕ ПОСЯГАЮТ НА ЗАКОННУЮ ПРОФЕССИОНАЛЬНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЖУРНАЛИСТОВ В УКРАИНЕ

Статья посвящена криминологическому анализу уровня и динамики преступлений, посягающих на законную профессиональную деятельность журналистов, предусмотренных ст. 171, 345-1, 347-1, 348-1, 349-1 Уголовного кодекса Украины. Установлено, дано описание и объяснение тенденции к существенному росту уровня этих преступлений в течение 2013–2017 гг. Обосновывается точка зрения о высоком уровне их латентности, которая составляет около 70 %.

Ключевые слова: законная профессиональная деятельность журналистов, преступность, судимость, уровень, динамика, латентность.

Svitlana M. PIDKOPAI,

postgraduate student

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv)

CRIMINOLOGICAL ANALYSIS OF THE GRADE AND DYNAMICS OF CRIMES ENCROACHING ON THE LEGAL PROFESSIONAL ACTIVITY OF JOURNALISTS IN UKRAINE

The article is focused on the criminological analysis of the grade and dynamics of crimes encroaching on the legal professional activity of journalists under the Articles 171, 345-1, 347-1, 348-1, 349-1 of the Criminal Code of Ukraine. It has been established and provided the description and explanation to the tendencies to the essential growth of the level of these crimes during 2013-2017. The author has grounded the idea about the high level of their latency that is about 70 %.

Key words: legal professional activity of journalists, crime, criminal record, grade, dynamics, latency.